

Aluehallintoviraston asiantuntija-arvio pelastustoimen palveluista Pohjois-Karjalan hyvinvointialueella
8379/09.01.01/2023

Turvallisuuden ja varautumisen lautakunta 26.10.2023 § 63

Lisätiedot	Pelastusjohtaja Markus Viitaniemi puh. 050 511 8342
Päätösehdotus	Pelastusjohtaja Viitaniemi Markus: Merkitään tiedoksi.
Päätös	Merkittiin tiedoksi.
Selostus	<p>Aluehallintovirasto laatii pelastustoimen järjestämislain (613/2021) 14 §:n mukaisesti alueellaan pelastustoimen palvelutason ja rahoituksen tason riittävyden arvioimiseksi vuosittain asiantuntija-arvion hyvinvointialueittain. Asiantuntija-arvioissa tarkastellaan ja arvioidaan pelastustoimen palvelutasoa tehtäväkohtaisesti, pelastustoimen palvelujen tarvetta, saatavuuden ja laadun toteutumista ja arvioitua tulevaa kehitystä sekä investointien tarvetta ja vaikutuksia.</p> <p>Asiantuntija-arviot toimitetaan sisäministeriölle ja julkaistaan julkisessa tietoverkossa. Asiantuntija-arvioilla on merkittävä asema sisäministeriön, valtiovarainministeriön ja hyvinvointialueiden vuosittaisissa neuvotteluissa.</p> <p>Arvioinnin pääasiallinen tietolähde on hyvinvointialueiden vuosittaiset selvitykset. Arvioinnissa käytetään lisäksi muuta valvontatyössä esille tullutta tietoa, kuten kanteluratkaisuja ja korjausmääräyksiä. Lisäksi arvioinnissa hyödynnetään hyvinvointialueen omavalvonnan tuottamaa tietoa, keskeisiä toimintaa määrittäviä dokumentteja, kuten palvelutasopäätöksiä, sekä Pronto-tilastoja (pelastustoimen resurssi- ja onnettomuustilastot).</p> <p>Aluehallintoviraston arvio onnettomuuksien ehkäisyn palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:</p> <p>Onnettomuuksien ehkäisyn palvelujen tarvetta on säännönmukaisesti arvioitu valvontatoiminnan osalta valvontasuunnitelmassa sekä turvallisuusviestinnän osalta turvallisuusviestintästrategian ja viestintäsuunnitelman laatimisen yhteydessä.</p> <p>Turvallisuusviestinnän määrällinen saatavuus on ollut riittävällä tasolla: 20 % alueen väestöstä on saavutettu turvallisuusviestintätilaisuuksissa. Valvontatoiminta ei toteutunut määrällisesti tavoitteiden mukaisesti, sillä suunnitellusta valvonnasta toteutui vain 78 %.</p>

Onnettomuuksien ehkäisyn merkittävin kehittämistarve on laadullisen tavoitteen asettamisen ja arvioinnin luominen.

Aluehallintoviraston arvio pelastustoiminnan palvelujen tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Pohjois-Karjalan pelastustoimessa on käytettävissä ajantasainen tieto pelastustoiminnan palvelujen tehtäväkohtaisesta tarpeesta.

Kiireellisen avun saamisen palvelutaso on pääosin riittävällä tasolla: huomattavia puutteita on toimintavalmiusaikojen osalta neljässä riskiruudussa. Pelastustoiminnan henkilöstön rekrytointiongelmista ja ikääntymisestä johtuvien haasteiden vaikutukset palvelujen saatavuuteen on onnistuttu pitämään kokonaisuudessa toistaiseksi pienenä, vaikka yksittäisillä alueilla niillä on ollut ajoittaisia vaikutuksia. Riskinarvion edellyttämää ympäristövahinkojen torjuntatasoa ei kaikilta osin saavuteta: tavoitetason vaatimuksista täyttyy 8 %, kun minimivaatimuksena on 90 %.

Pelastustoiminnan palvelujen kehitystarpeista merkittävin on toimintavalmiusaikojen puutteiden korjaaminen. Myös raskaan ajoneuvokaluston ja venekaluston ikääntyminen saattaa aiheuttaa jatkossa puutteita toimintavalmiudessa.

Aluehallintoviraston arvio pelastustoiminnan suunnitelmien tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Pohjois-Karjalan pelastustoimessa on käytettävissä ajantasainen tieto pelastustoiminnan suunnitelmien tarpeesta. Pelastustoiminnan suunnitelmat ovat merkittävimmiltä osin laadittu ja ajan tasalla. Suunnitelmien laatimisessa ei ole havaittu huomattavia kehittämistarpeita.

Aluehallintoviraston arvio pelastustoimen vapaaehtoistoimintaan liittyvien tehtävien hoitamisesta, tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Pohjois-Karjalan pelastustoimi käyttää runsaasti sivutoimista pelastushenkilöä, mutta sopimuspalokuntia ei ole. Siten tarve varsinaisiin vapaaehtoistoimintaan liittyviin tehtäviin on vähäistä, saatavuus on riittävä, eikä kehitystarpeita ole tunnistettu.

Aluehallintoviraston arvio väestönsuojeluun varautumiseen kuuluvien pelastustoimen tehtävien tarpeesta, saatavuudesta ja kehitystarpeesta:

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen pelastustoimella on riittävä kokonaiskäsitys väestönsuojeluun varautumiseen kuuluvien pelastustoimen tehtävien tarpeesta. Varautuminen ja suunnittelu ovat pääosin riittävällä tasolla, vaikka osa varautumis- ja suunnittelutyöstä on vielä loppuunsaattamatta.

Pelastustoimen resursseja on käytetty myös kuntien valmiussuunnittelun tukemiseen, vaikka se ei kuulu lakisääteisiin tehtäviin. Tämä työ on

väestönsuojeluun varautumisen kokonaisuuden kannalta merkityksellistä, mutta vaikeuttaa nyt osaltaan lakisäätelistä tehtävistä huolehtimista.

Aluehallintoviraston arvio hyvinvointialueen selvityksessä määrittämästä pelastustoimen palvelujen laadusta sekä kehittämistarpeesta:

1. Valtioneuvoston laadukkaan pelastustoimen järjestämiselle vahvistamat valtakunnalliset tavoitteet toteutuvat hyvinvointialueella hyvin, ne on huomioitu palvelutasopäätöstä laadittaessa.
2. Sisäministeriön ja hyvinvointialueen neuvotteluissa sovittuja tavoitteita vuodelle 2022 ei ole.
3. Sisäministeriön laatua koskevia toimenpidesuosituksia vuodelle 2022 ei ole.